

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119414885
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6119414885.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobkyne: A. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. P., K. 7, zast. Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, proti žalovanému: B. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. P., G. E. XX, zast. JUDr. Soňou Soboňovou, advokátkou, so sídlom Nové Zámky, F. Kapisztóryho 2, o zaplatenie 15 000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 23. októbra 2020 č. k. 13C/19/2020-84 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 15 000,- eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10. 11. 2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 657 Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1 CSP a zistil, že na základe zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobkyňou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom dňa 09. 05. 2016 žalobkyňa ňou žalovanému poskytla bezúročnú pôžičku v sume 15 000,- eur, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť do 09. 11. 2016 jednorazovo. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že v máji 2016 požičala žalovanému sumu 15 000,- eur na pol roka s tým, že pôjde robiť na loď a zarobí dosť peňazí, z ktorých jej to vráti, tieto peniaze mala doma na kúpu domu, a že peniaze, ktoré jej následne žalovaný posielal, boli alimentmi, nie splácaním pôžičky, samotný žalovaný nikdy nič podobné ani nespomenul, mal určené výživné od mája 2016 na sumu 500,- eur mesačne, poslal jej z lode celkovo 5 665,- eur a ešte ďalších 3 000,- eur popri tom, a keď alimenty doplatil, spísali doklad o tom. Dodala, že v čase, kedy tieto peniaze posielal, boli partnermi, a keď bol z lode doma, žili spolu. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že peniaze si od nej požičal, išlo však o spoločné, rodinné peniaze, bol v problémoch, preto si požičal peniaze, ktoré zarobil, dohodli sa, že jej ich vráti, nevedel však dokedy, ale určite tieto peniaze vrátil, však jej posielal peniaze na účet, a tak jej zaplatil 5 600,- eur a jednak jej dával peniaze do ruky, to mohlo byť asi 10 000,- eur, čo však už asi nepreukáže. Uviedol, že jej dôveroval a myslel, že od partnerky doklad na to nepotrebuje. Dodal, že si nespomína, v akých sumách platil žalobkyňi výživné na účet. Z čestného vyhlásenia žalobkyne zo dňa 08. 11. 2017 súd zistil, že ním žalobkyňa prehlásila, že jej žalovaný na výživnom nedlhuje. Z výpisov z účtu žalobkyne č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedeného v X. a. s. za obdobie od 09. 03. 2017 do 10. 11. 2017 súd zistil, že na účet žalobkyne v uvedenom období boli poukázané tieto sumy (pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného, že posielal žalobkyňi výživné, prostriedky na živobytie a splátky pôžičky): suma 2 x 1 000,- eur a to dňa 27. 03. 2017 (odosielateľom bol žalovaný, v poznámke je uvedený: X..) a dňa 16. 10. 2017 (odosielateľom bol žalovaný a v poznámke je uvedený: X. P. - výživné), 6 x suma 700,- eur v dňoch 07. 03. 2017, 04. 04. 2017, 02. 05. 2017, 30. 05. 2017, 27. 06. 2017, 25. 07. 2017 (odosielateľom bol vždy Matrose N. Y.), 2 x suma 350,- eur (dňa 08. 08. 2017, kedy odosielateľom bol Matrose N. Z.

a dňa 22. 08. 2017, kedy odosielateľom bol žalovaný), 2 x suma 120,- eur (dňa 22. 08. 2017, kedy odosielateľom bol žalovaný s poznámkou 7 2017 a v septembri 2017, kedy odosielateľom bol Matrose K. C.) a 1 x suma 525,- eur (odosielateľom bol dňa 03. 10. 2017 Matrose K. C. a v poznámke je uvedené 9-2017). Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky 12P/26/2016-29 zo dňa 19. 05. 2016 súd zistil, že ním bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že žalovaný je povinný prispievať na výživu mal. X. P., nar. XX. XX. XXXX sumou 500,- eur mesačne, počnúc od 01. 05. 2016. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná, a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že dlh splatil (celkom, príp. čiastočne) a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu. Z vykonaného dokazovania (z písomne vyhotovenej zmluvy o pôžičke zo dňa 09. 05. 2016 a zo zhodných výpovedí strán sporu v tomto smere) mal súd za nepochybne preukázané, že uvedeného dňa poskytla žalobkyňa žalovanému pôžičku vo výške 15 000,- eur, ktorú sa žalovaný zaviazal bezúročne vrátiť do 09. 11. 2016. Ďalej mal súd zo zhodných výpovedí strán sporu za preukázané, že strany sporu žili v druhovskom pomere, z ktorého pochádza ich spoločné dieťa (X. P., nar. XX. XX. XXXX) a to v období rokov 2016 a 2017, pokiaľ bol žalovaný doma, žili v jednej domácnosti, inak pracoval v zahraničí. Z výpisu z účtu žalobkyne č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedeného v X. a. s. za obdobie od 09. 03. 2017 do 10. 11. 2017 súd zistil, že na účet žalobkyne v uvedenom období boli poukázané tieto sumy (pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného, že posielal žalobkyni výživné, prostriedky na živobytie a splátky pôžičky): suma 2 x 1 000,- eur a to dňa 27. 03. 2017 (odosielateľom bol žalovaný, v poznámke je uvedené: X. P.) a dňa 16. 10. 2017 (odosielateľom bol žalovaný a v poznámke je uvedené: X. P. - výživné), 6 x suma 700,- eur v dňoch 07. 03. 2017, 04. 04. 2017, 02. 05. 2017, 30. 05. 2017, 27. 06. 2017, 25. 07. 2017 (odosielateľom bol vždy Matrose N. Y.), 2 x suma 350,- eur (dňa 08. 08. 2017 kedy odosielateľom bol Matrose N. Z. a dňa 22. 08. 2017, kedy odosielateľom bol žalovaný), 2 x suma 120,- eur (dňa 22. 08. 2017, kedy odosielateľom bol žalovaný s poznámkou 7 2017 a v septembri 2017, kedy odosielateľom bol Matrose K. C.) a 1 x suma 525,- eur (odosielateľom bol dňa 03. 10. 2017 Matrose K. C. a v poznámke je uvedené 9-2017). Pokiaľ išlo o tieto platby, s výnimkou dvoch (platby žalovaného v sumách 1 000,- eur dňa 27. 03. 2017 a dňa 16. 10. 2017) nie je ani pri jednej z nich uvedený dôvod, resp. účel platby. V týchto dvoch prípadoch bolo uvedené v poznámke platby meno dieťaťa strán sporu, resp. v prípade druhej platby i jej dôvod a to výživné. V ostatných prípadoch ide o platby buď žalovaného, alebo úplne iných osôb (o ktorých strany sporu tvrdili, že išlo o peniaze, ktoré žalobkyni posielal žalovaný). Bolo treba uviesť, že pri dvoch platbách a to dňa 03. 10. 2017 v sume 525,- eur a dňa 22. 08. 2017 v sume 120,- eur je uvedené: 9-2017, resp. 7 2017, čo sa súdu javilo akoby išlo o poznámku označujúcu mesiac, za ktorý je výživné platené. Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky 12P/26/2016-29 zo dňa 19. 05. 2016 súd mal za preukázané, že ním bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že žalovaný je povinný prispievať na výživu mal. X. P., nar. XX. XX. XXXX sumou 500,- eur mesačne, počnúc od 01. 05. 2016. Medzi stranami zostalo sporným výlučne to, akú sumu pôžičky žalovaný žalobkyni z poskytnutej sumy 15 000,- eur vrátil a akým spôsobom, resp. či sumy, ktoré žalobkyni posielal, boli splátkami pôžičky alebo platením výživného na ich spoločné dieťa, prípadne v akej časti, keď žalobkyňa tvrdila, že žalovaný pôžičku nesplatil ani len čiastočne a žalovaný tvrdil pôvodne, že tento dlh splatil vcelku, neskôr tvrdil, že z pôžičky uhradil sumu 8 665,- eur. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd konštatoval, že žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že dlh splatil (celkom, príp. čiastočne) a na svoje tvrdenie musí

označiť dôkazy. Tým, že žalovaný uzavrel zmluvu o pôžičke v písomnej forme, avšak už nepovažoval, vzhľadom na pomer medzi stranami, za dôležité, aby na splácanie pôžičky dostal potvrdenie, resp. aby mu žalobkyňa akýmkoľvek spôsobom, ktorý môže neskôr použiť ako dôkaz, potvrdila, že dlh splatil, príp. jeho časť a akú splatil, sa sám dostal do dôkaznej núdze. Bolo na zamyslenie, prečo to žalovaný v tomto prípade neurobil (pokiaľ malo k plateniu pôžičky dochádzať) a v prípade výživného áno, keď mu žalobkyňa vystavila potvrdenie o tom, že na výživnom dlžný nie je. Pokiaľ takto žalovaný postupoval, postupoval laxne a bez náležitej starostlivosti a obozretnosti a iba na jeho vrub potom možno pripočítať stav dôkaznej núdze, v ktorom sa ocitol. Súd poukázal taktiež na skutočnosť, že strany si v samotnej zmluve o pôžičke dohodli, že pôžičku žalovaný uhradí jednorazovo do 09. 11. 2016, nie v splátkach, preto tvrdenia žalovaného o tom, že splácal pôžičku, a to navyše aj po lehote jej splatnosti, okrem toho, že sa javí ako účelové, je nelogické, ničím nepodložené, bez súhlasu žalobkyne s predĺžením doby splatnosti a spôsobu jej splatenia a postráda akýkoľvek dôkaz o tom, že by toto tvrdenie žalovanému bolo pravdivé. Opätovne súd poukázal i v tomto smere na dôkaznú núdzu žalovaného, do ktorej sa dostal sám. Obrana žalovaného (uvádzaná ako jeho záverečné stanovisko) bola postavená na tom, že pôžičku, ktorú mu žalovaná poskytla, jej splatil a to jednak tak, že jej peniaze posielal cez iné osoby na účet, a jednak tak, že jej ich odovzdal v hotovosti. Súd však konštatoval, vychádzajúc zo skutočností uvedených v bode 15. tohto rozsudku, že z nich nie je žiadnym spôsobom možné zistiť, aký bol dôvod tej ktorej platby a nemožno ich považovať za splácanie pôžičky. Do stavu dôkaznej núdze sa pritom takto žalovaný dostal sám. Taktiež odovzdanie peňazí v hotovosti žalobkyne žalovaný nepreukázal, resp. nie je preukázané, že išlo o splátky pôžičky. Súd konštatoval, že žalovaný splnenie dlhu z vyššie uvedenej zmluvy o pôžičke ani len čiastočne nepreukázal, neuniesol tým svoje dôkazné bremeno a súd preto žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Pokiaľ išlo o obranu žalovaného v smere, že počas obdobia, kedy strany spolu žili v jednej domácnosti, nemohol žalovaný splácať spornými splátkami výživné (pretože rozhodnutie o výživnom, ktoré mal povinnosť platiť, sa v zmysle platnej judikatúry stalo neúčinným), a že pokiaľ v prospech žalovanej platil, splácal pôžičku, nebolo ju možné akceptovať, keď súd musel poukázať na skutočnosť, obdobne ako bolo skôr už uvedené, že žalovaný na svoje tvrdenia neprodukoval dôkazy, a preto ani nemohol svoje dôkazné bremeno uniesť. Vzhľadom k tomu, že je nesporné, že žalovaný bol s platením peňažného dlhu v omeškanií, súd ho zaviazal i k zaplateniu úroku z omeškania (vychádzajúc zo základnej úrokovej sadzby ECB zvýšenej o 8 percentuálnych bodov), a to odo dňa nasledujúceho po dohodnutom dni splatnosti pôžičky, t. j. od 10. 11. 2016. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyne, v konaní plne úspešnej, priznal súd nárok na plnú náhradu trov konania. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie v celom rozsahu z dôvodu podľa ust. § 365 písm. f), h) CSP. Tvrdil, že v odôvodnení rozsudku konajúci súd argumentoval skutočnosťou, ktorá je nesporná, a ktorú potvrdzujú obidve strany sporu, ktorou je uzavretie bezúročnej zmluvy o pôžičke zo dňa 09. 05. 2016, na sumu výške 15 000,- eur, v ktorej žalobkyňa vystupuje ako veriteľ a žalovaný ako dlžník. Žalovaný sa zaviazal túto pôžičku splatiť jednorazovo, do dňa 09. 11. 2016 s tým, že pôjde pracovne do zahraničia na loď a tieto požičané finančné prostriedky vráti. Žalobkyňa a žalovaný žili v tom čase v partnerskom zväzku ako druh a družka, pričom majú spolu maloleté dieťa X. P., nar. XX. XX. XXXX. Spornou otázkou bol účel opakovane realizovaných platieb žalovaného na účet a k rukám žalobkyne, pričom kým žalovaný tvrdil, že sa jednalo aj o splácanie pôžičky, žalobkyňa argumentovala, že sa jednalo výlučne o úhrady výživného. Okresný súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno, nakoľko splnenie dlhu ani len čiastočne nepreukázal a z tohto dôvodu súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel. K tvrdeniam konajúceho súdu obsiahnutým v odôvodnení rozsudku uviedol, že tieto sú celkom zjavne nesprávne a vychádzajú z nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z výpisu z účtu žalobkyne za obdobie od 09. 03. 2017 - 10. 11. 2017, ktorý bol ako dôkaz vyžiadaný okresným súdom vyplýva, že zo strany žalovaného, resp. jemu spriaznených osôb, boli na účet žalobkyne vyplácané v pravidelných intervaloch sumy a to nasledovne: 13. 03. 2017 - 700,- eur, 28. 03. 2017 - 1 000,- eur v poznámke: výživné, 05. 04. 2017 - 700,- eur, 28. 04. 2017 - 700,- eur vložených žalobkyňou - vzhľadom na výšku sumy a dobu vkladu je zrejmé, že ide o finančné prostriedky poskytnuté žalovaným, 04. 05. 2017 - 700,- eur, 31. 05. 2017 - 700,- eur, 27. 06. 2017 - 700,- eur, 25. 07. 2017 - 700,- eur, 10. 08. 2017 - 350,- eur, 23. 08. 2017 - 350,- eur, 23. 08. 2017 - 120,- eur (vyplatené v rovnaký deň ako platba vyššie, pričom táto je podľa poznámky pre 07/2017), 18. 09. 2017 - 120,- eur, 03. 10. 2017 - 525,- eur (v poznámke 09/2017), 17. 10. 2017 - 1 000,- eur v poznámke: výživné. Z vyššie uvedeného preukázateľne vyplývalo, že žalovaný vykonával každý mesiac (okrem mesiaca jún) 2 platby

v prospech žalobkyne na jej účet. Spolu takto previedol na účet žalobkyne 6 365,- eur, pričom v tejto sume nie sú zarátané dve platby vo výške 1 000,- eur, vzhľadom na ich účel (výživné). Zároveň žalobkyňa uviedla, že mimo úhrad realizovaných žalovaným v prospech jej bankového účtu, ktoré jej boli zasielané zo zahraničného účtu a jednalo sa finančné prostriedky, ktoré žalovaný zarábala na lodi (vyššie uvedené vyplýva z výpisu z účtu žalobkyne), jej bolo vyplatených zo strany žalovaného ešte ďalších 3 000,- eur, spolu jej teda žalovaný preukázateľne uhradil čiastku 9 365,- eur. Žalobkyňa sama na prvom pojednávaní uviedla, že žalovaný jej zaplatil celkovo 5 665,- eur z lode (jedná sa o vyššie rozpísané platby, avšak žalobkyňa sem nezaráta platbu z 28. 04. vo výške 700,- eur) a ďalších 3 000,- eur, t. j. spolu 8 665,- eur, pričom však tvrdila, že sa jednalo o výživné. Nie je však zrejmé, z akého dôvodu by žalovaný platil výživné vo výške 700,- eur, keď podľa rozhodnutia súdu (a túto skutočnosť aj sama uviedla v rámci konania pred súdom prvej inštancie) mal žalobkyni platiť výživné vo výške 500,- eur mesačne, čomu aj zodpovedá výška jednotlivých úhrad výživného (2 x po 1 000,- eur, teda úhrada výživného za dva mesiace). Zároveň žalobkyňa sama potvrdila, že v čase, kedy jej žalovaný pôžičku splácal, ako aj v čase, kedy bola samotná zmluva uzatvorená, strany sporu žili spolu v spoločnej domácnosti, ktorá skutočnosť sama o sebe vylučuje nárok žalobkyne na výživné, nakoľko počas spolužitia rodičov v jednej domácnosti sa predpokladá, že sa obaja finančne podieľajú na starostlivosti o dieťa a počas tohto obdobia ani jeden z rodičov druhému rodičovi na výživné nie je povinný prispievať, pričom sa tiež automaticky pozastavuje účinnosť akéhokoľvek rozhodnutia súdu o určení výživného, ktoré sa obnovením spolužitia rodičov dieťaťa stáva nevykonateľným. Aj napriek uvedenej skutočnosti však žalovaný súhlasil s tým, aby boli dve platby v rozhodnom období vo výške 1 000,- eur započítané na výživné, a nie na splátku pôžičky. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že predmetné platby boli výlučne úhrady výživného na ich spoločné maloleté dieťa, prípadne určené na chod domácnosti, a že žalovaný nesplátil pôžičku ani len čiastočne. V odôvodnení rozsudku sa konajúci súd vyjadril, že tieto splátky sú neurčité a ich dôvod nezistiteľný, a teda ich nemožno považovať za splácanie pôžičky, pričom na základe uvedeného žalovaný neunesol dôkazné bremeno. Súd zároveň poukázal na skutočnosť, že pri dvoch platbách je zrejmé, že sa jedná o platbu na výživné, nakoľko je to uvedené v poznámke. Zároveň poukázal na fakt, že obe tieto platby sú v rovnakej sume 1 000,- eur, pričom žiadna iná platba v takejto výške posielaná nebola. V danej súvislosti je potrebné zodpovedať na otázku, z akého dôvodu by žalovaný pri zrealizovaní 14 platieb na účet žalobkyne len pri dvoch uviedol, že sa jedná o výživné, ak by boli výživným aj všetky ostatné platby, nehovoriac už o tom, že výživné sa platilo vo výške 500,- eur mesačne, čo medzi stranami sporu nebolo sporné. Ak mal žalovaný potrebu označenia príslušných platieb poznámkou „výživné“, je dôvod predpokladať, že by tak učinil aj pri ostatných platbách, ak by tieto boli určené na ten istý účel. S uvedenou logickou argumentáciou sa však súd v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal. V zmysle argumentácie súdu prvej inštancie, samotné neoznačenie platieb poznámkou (napr. slovom splátka) vyvoláva dôsledok, že platby adresované žalobkyni nemožno priradiť k splátkam pôžičky. Tento záver súdu by bol však odôvodniteľný len v prípade, ak by žalobkyňa relevantne preukázala, na čo teda boli platby žalovaného určené, čo sa však v konaní nestalo. V týchto medziach preto považoval rozsudok Okresného súdu Nové Zámky za nepreskúmateľný, nakoľko absentuje akékoľvek zdôvodnenie súdu, aký bol teda účel platieb, ktoré žalovaný zasielal žalobkyni pravidelne v rozhodnom období. Žalovaný uviedol konajúcemu súdu, že aj napriek skutočnosti, že celý dlh žalobkyni vrátil, uvedomuje si svoje dôkazné bremeno, pričom keďže mnohokrát odovzdával žalobkyni hotovosť a tieto platby nevedel preukázať, bol ochotný zaplatiť dlh vo zvyšnej (nepreukázanej) časti, nakoľko splatenie dlhu vo výške 9 365,- eur mal za riadne preukázané, a to jednak na základe výpisu z účtu žalobkyne, a jednak na základe samotného tvrdenia žalobkyne na pojednávaní ohľadne platby vo výške 3 000,- eur, ktorú jej žalovaný odovzdal. Žalovaný konajúcemu súdu rovnako uviedol, že ani samotná žalobkyňa nepreukázala dôvodnosť platieb, ktoré jej v pravidelnej periodicite zasielal v prospech účtu, čím došlo k naplneniu podstaty inštitútu bezdôvodného obohatenia. S uvedenou skutočnosťou sa však súd prvej inštancie vo svojom rozsudku vôbec nevysporiadal, aj napriek tomu, že žalovaný ho na túto skutočnosť upozorňoval. Konajúci súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno o tom, či predmetné nepomenované platby boli splátkami pôžičky, avšak zároveň sa ani nevysporiadal so skutočnosťou, že ani žalobkyňa nepreukázala hodnoverným spôsobom, že sporné platby neboli splátkou pôžičky, resp. že sa jedná o platby určené na iný účel. Súd sa teda vôbec nezaoberal s argumentáciou žalovaného, že ak sa jedná o nestotožnené platby, tak ako je to v konaní tvrdené, žalobkyňa sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaný si bol vedomý, že značnú časť finančných prostriedkov, ktoré vyplatil žalobkyni, nevie preukázať, nakoľko viaceré úhrady boli robené v dobrej viere k rukám žalobkyne v hotovosti a práve z tohto dôvodu, vedomý si svojej chyby, je ochotný doplatiť časť dlhu, ktorú oficiálne preukázať nevie. Zároveň však žiadal súd, aby v rozsudku povolil plnenie v splátkach, nakoľko mu momentálne jeho finančné pomery nedovoľujú splniť dlh jednorazovo.

Je pravdou, že žalovaný pracuje v zahraničí, avšak posledné roky jeho príjmy rapídne klesli. Zároveň, vzniknutá situácia v súvislosti s ochorením SARS-CoV-2 vo svete spôsobila, že žalovaný ani nemá šancu dosahovať také príjmy, aké mal v minulosti, a ktoré podľa názoru žalobkyne stále má. Je však otázne, či si žalobkyňa skutočne neuvedomuje zníženie príjmov a aktuálnu situáciu, alebo uvedomuje, avšak v snahe dosiahnuť úspech v súdnom konaní túto skutočnosť neprizná. V tomto smere sa javila výpoveď žalobkyne ako účelová. S poukazom na uvedené bolo preto zarážajúce, že sa žalobkyňa v podanej žalobe odvolávala na dobré mravy. Preukázateľný čistý príjem žalovaného od konca roka 2019 do súčasnosti pozostáva z mesačného príjmu vo výške približne 262,- eur netto. Žalovaný sa snaží rôznymi príležitostnými brigádami si finančne priliepať, a to najmä vzhľadom na tú skutočnosť, že má súdom určenú vyživovaciu povinnosť na maloleté dieťa strán sporu, X. P., vo výške 500,- eur mesačne. Žalovaný zatiaľ nepodal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti z dôvodu zmeny pomerov, nakoľko, pokiaľ to bude čo i len trochu možné, nechce, aby jeho syn pocítil jeho finančné ťažkosti. Žalovaný sám uvádza, že radšej bude finančne z mesiaca na mesiac bez možnosti úspor, prípadne si podľa potreby istý finančný obnos požičia, len aby jeho syn mal všetko to, čo potrebuje. Ak by ho to však opakovane malo existenčne ohrozovať, bude nútený podať na súd návrh na zníženie vyživovacej povinnosti. S poukazom na vyššie uvedené, žalovaný navrhol, aby súd povolil plnenie tej časti pôžičky, ktorej splatenie nevie preukázať (vo výške 5 635,- eur), v splátkach. S poukazom na výšku príjmu žalovaného je platenie akejkolvek sumy presahujúcej 150,- eur pre žalovaného nerealizovateľné. Konajúci súd sa však v odôvodnení rozsudku k tejto skutočnosti nijakým spôsobom nevyjadril a rozhodol o vyplatení sumy v plnej výške jednorazovo tak, ako je uvedené v úvode tohto odvolania. V prejednávanej veci tiež poukázal na skutočnosť, že dôvodnosť predpokladu o účelovom konaní žalobkyne, s cieľom akejsi pomsty žalovanému za ukončenie ich vzťahu, podporne preukazuje aj fakt, že zmluva o pôžičke zo dňa 09. 05. 2016 mala byť splatená do dňa 09. 11. 2016, pričom advokátsku kanceláriu navštívila žalobkyňa až dňa 30. 10. 2019 (dátum podpísania plnomocenstva), tzn. necelé dva týždne pred uplynutím premlčacej doby. V zmysle záverov aplikačnej praxe, súd môže povoliť plnenie v splátkach v prípade, ak to odôvodňuje povaha veci alebo pomery účastníkov konania. „Ak má súd za to, že je na mieste v prejednanom prípade určiť na plnenie ďalšiu lehotu alebo stanoviť, že sa má plniť v splátkach, musí byť táto časť výroku rozhodnutia súdu podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že je vzhľadom na povahu prerokúvanej časti veci, priznanému nároku a osobným pomerom účastníkov vhodné určiť na plnenie lehotu dlhšiu než tri dni od právoplatnosti rozsudku, alebo stanoviť, že peňažné plnenie sa môže zrealizovať v splátkach.“ (R č. 67/1966). Sumarizujúc platné právne normy a rozhodovaciu prax súdov, s poukazom na pomery účastníkov preukázané v konaní výpisom z účtu žalobkyne, ako aj potvrdením o príjme žalovaného a podporené výškou vyživovacej povinnosti žalovaného na maloletého syna strán sporu, žiada súd o určenie plnenia v splátkach, teda s ohľadom na včasnosť splatenia zvyšnej časti dlhu a možnosti a majetkové pomery žalovaného, nepresahujúcich sumu 150,- eur mesačne. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že prikáže žalovanému zaplatiť žalobkyni čiastku 5 635,- eur, ohľadne zaplataenia ktorej žalovaný neunesol dôkazné bremeno spolu s 5% úrokom z omeškania od 10. 11. 2016 do zaplataenia, pričom žiadal, aby vzhľadom k majetkovým pomerom žalovaného súd umožnil plnenie v splátkach vo výške najviac 150,- eur mesačne, vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, k rukám žalobkyne. V časti o trovách konania navrhol, aby odvolací súd tieto priznal žalobkyni len v pomere k úspechu vo veci.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyňa, ktorá uviedla, že sa s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie stotožňuje v plnom rozsahu a bola toho názoru, že na základe vykonaného dokazovania súd k inému záveru nemohol dospieť. Poukázala na skutočnosť, že žalovaný uznal prevzatie pôžičky a táto skutočnosť nebola sporná. Žalobkyňa však tvrdila, že jej žalovaný pôžičku nevrátil. Vzhľadom na skutočnosť, že ona tvrdila, že určitá situácia (splatenie pôžičky) nenastala, zmenila sa v konaní dôkazná situácia, keď bolo na žalovanom, aby vrátenie pôžičky preukázal. Z tejto základnej zásady podľa názoru žalobkyne súd pri rozhodovaní aj vychádzal. Ak teda mal žalovaný preukázať, že pôžičku splatil, musel tak urobiť dôkazmi, z ktorých by jednoznačne a nad všetky pochybnosti vyplývalo, že ním realizované platby mali slúžiť na splatenie dlhu z titulu pôžičky. Okrem toho, že žalovaný nepreukázal vrátenie pôžičky, žalobkyňa vedela preukázať aj svoje ďalšie tvrdenie o tom, za akým účelom jej žalovaný peniaze posielal. Uviedla, že sa niekoľko mesiacov súvisle zdržiaval na lodi, kde pracoval, peniaze na živobytie žalobkyne, vedenie domácnosti a na živobytie maloletého teda musel posielat' priebežne, navyše mal aj rozsudkom súdu v konaní 12P/26/2016 určenú vyživovaciu povinnosť, počnúc mesiacom máj 2016 vo výške 500,- eur mesačne. Túto vyživovaciu povinnosť si neplnil riadne, preto v rokoch 2016 a 2017 platil žalobkyni z titulu výživného na doplatenie zameškaného výživného rôzne sumy peňazí a v novembri 2017 žiadal žalobkyňu, aby mu

na čestnom vyhlásení potvrdila, že má výživné vyrovnané, čo aj urobila. Ak by bolo pravdou tvrdenie žalovaného, že sumy, ktoré žalobkyni poukazoval, boli splácaním pôžičky, potom by nemal preukázané zaplatenie výživného a nebol by dôvod domáhať sa po žalobkyni vystavenia potvrdenia o nedoplatku na výživnom. K otázke lehoty na zaplatenie dlhu žalobkyňa uviedla, že žalovaný sa v konaní nebránil tým, že by boli u neho takéto dôvody dané a na túto skutočnosť ani nepreložil žiaden dôkaz. Potvrdenie o príjme priložené k odvolaniu pritom nemôže byť brané do úvahy ako novota v odvolacom konaní, keďže z neho vyplýva príjem už od roku 2019, a teda už v priebehu konania mal uvedený príjem dosahovať, čo však žalobkyňa spochybňuje. Žalobkyňa v konaní uviedla, že žalovaný stále pracuje na lodi a jeho príjem je na úrovni 150,- eur denne, pričom na túto skutočnosť on nereagoval a nepredložil dôkaz o tom, že by tomu bolo inak. Ním deklarovaný príjem v spoločnosti VLADAS s. r. o. nemôže zodpovedať skutočnosti, pretože by z neho nevedel platiť ani len výživné. Poukázala na skutočnosť, že v decembri roku 2019 prebiehalo na tunajšom súde konanie o úprave práv k maloletému X. P., kde matka žiadala upraviť styk otca s maloletým, pričom žalovaný ako otec maloletého zníženie príjmu ani len nenaznačoval. Rovnako sa vyjadrila žalobkyňa aj vo vzťahu k návrhu na povolenie splátok, keď žalovaný ani netvrdil a už vôbec nepreukázal, že by u neho mala byť mimoriadna situácia alebo iné dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal mať povolené splácanie dlhu v splátkach. V otázke dôkazného bremena žalobkyňa poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. februára 2010 sp. zn. 4 Cdo 13/2009, z ktorého vyplýva právna veta: „Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerodňovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Napríklad od žalobcu nemožno požadovať, aby preukazoval, že mu žalovaný ešte nevrátil požičané peniaze.“ Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti a vykonané dokazovanie, mala žalobkyňa za to, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Navrhla, aby o podanom odvolaní odvolací súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 23. 10. 2020 sp. zn. 13C/19/2020 potvrdí a prizná žalobkyni aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebný podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa sa návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhala zaplatenia istiny vo výške 15 000,- eur s príslušenstvom z titulu nesplatennej pôžičky, uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 9. mája 2016. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 15 000,- eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 10. 11. 2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.). V dôsledku odvolania žalovaného je napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie predmetom prieskumu odvolacím súdom.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (§ 379 CSP),

tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré strana sporu (účastník) môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

8. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu (účastníkom konania), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu (účastníka konania) na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

9. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť presvedčivé a súčasne preskúmateľné.

10. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

11. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

12. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

13. Podľa § 132 ods. 3 CSP žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

14. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

15. Podľa § 150 ods. 2 CSP na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

16. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré proti strane výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

17. Podľa § 151 ods. 2 CSP, ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

18. Tvrdenia strán môžu byť nesporné buď de facto alebo de iure. De facto je skutkové tvrdenie nesporné, ak protistrana vyhlási, že je pravdivé alebo ak protistrana uvedie rovnaké skutkové tvrdenie. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Posudzovanie spornosti skutkových tvrdení strán treba teda posudzovať vo vzťahu medzi stranami sporu, a nie z hľadiska preukázania nároku žalobcu z hľadiska posúdenia súdom.

19. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry v spore. Prejaví sa v meritórnom rozhodnutí. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti.

20. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí poprieť skutkové tvrdenia, a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

21. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

22. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti bude mať za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nespĺnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú vysvetľovaciu povinnosť nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok NS SR z 11. apríla 2017 sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

23. V danej veci žalobkyňa právo uplatňované v tomto konaní odvodzovala od pôžičky uzavretej so žalovaným dňa 09. 05. 2016. Na základe tejto pôžičky požičala žalovanému sumu 15 000,-Sk, pričom žalovaný sa túto sumu zaviazal vrátiť do 09. 11. 2016. Skutkové tvrdenie žalobkyne o uzavretí pôžičky medzi stranami a o reálnom odovzdaní sumy 15 000,-Sk žalobkyňou žalovanému nebolo medzi stranami sporné. Sporným počas konania na súde prvej inštancie zostalo, či žalovaný túto pôžičku, prípadne jej časť, vrátil. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania splatenia pôžičky pritom bolo na žalovanom. Súd prvej inštancie ohľadom splnenia si dôkaznej povinnosti žalovaným uviedol, že strany si v zmluve o pôžičke dohodli, že pôžičku žalovaný uhradí jednorazovo do 09. 11. 2016, a nie v splátkach, preto tvrdenia žalovaného o tom, že splácal pôžičku, a to navyše aj po lehote jej splatnosti sa javí ako účelové, nelogické a ničím nepodložené a postráda akýkoľvek dôkaz o tom, že by toto tvrdenie žalovanému bolo pravdivé. K tomuto odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že aj keď je zo zmluvy o pôžičke, uzavretej medzi stranami, zrejme, že pôžička mala byť žalovaným zaplatená jednorazovo v lehote do 09. 11. 2016, to však neznamená, že pokiaľ aj medzi stranami nedošlo k uzavretiu dodatku k zmluve, v ktorom by došlo k zmene času plnenia, že by dlžník, ktorý porušil čas plnenia a je v

omeškani, nemohol za určitých okolností poskytnúť veriteľovi čiastočné plnenie. O čiastočnom plnení hovoríme vtedy, ak dlžník v dobe, keď mal plniť celý dlh, splní iba jeho časť. Za čiastočné plnenie možno v tomto zmysle považovať aj plnenie v splátkach. Plnenie dlhu po častiach sa od plnenia dlhu po splátkach líši tým, že pri splátkach je tak ich výška, ako aj čas ich plnenia medzi veriteľom a dlžníkom vopred dohodnutá. V prípade čiastočného plnenia naopak ide o rozloženie jedného plnenia, ktoré malo byť splnené jednorazovo, na časti. Dlžník nie je oprávnený plniť dlh po častiach len v prípade, ak to výslovne odporuje dohode dlžníka a veriteľa, pričom o takýto prípad v danej veci nejde, pretože takáto dohoda nie je obsiahnutá v písomne uzavretej zmluve o pôžičke medzi stranami. Ďalším prípadom, kedy by to nebolo možné, je situácia, ak by takéto plnenie odporovalo povahe pohľadávky. Keďže v danej veci je predmetom pohľadávky peňažné plnenie, ani o takýto prípad v danej veci nejde a žalobkyňa bola povinná prijať od žalovaného, aj keď po lehote splatnosti dlhu, aj čiastočné plnenie. Aj keď sa čiastočné plnenie chápe ako plnenie, ktoré nezodpovedá záväzku, veriteľ je povinný prijať aj takéto čiastočné plnenie a pre dlžníka má čiastočné plnenie význam v tom, že v rozsahu plnenia sa nedostáva do omeškania. Poskytnutím čiastočného plnenia zaniká dlh do výšky čiastočného plnenia a právny pomer, na základe ktorého dlh vznikol, trvá ďalej. Následky omeškania, napr. platenie úrokov z omeškania pri peňažnom dlhu, postihnú pri čiastočnom plnení len zvyšujúcu časť dlhu. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd argumentáciu súdu, vyjadrenú v bode 20. napadnutého rozsudku, ktorou odôvodnil vyhovie žaloby v celom rozsahu za nesprávnu.

24. Čo sa týka ďalšej argumentácie súdu (bod 21. a 22.) a to, že obrana žalovaného bola postavená na tom, že pôžičku, ktorú mu žalovaná poskytla, jej splatil a to jednak tak, že jej peniaze posielal cez iné osoby na účet, a jednak tak, že jej ich odovzdal v hotovosti, k tomu súd uviedol, že z platieb opísaných v bode 15. napadnutého rozsudku nie je žiadnym spôsobom možné zistiť, aký bol dôvod tej ktorej platby a nemožno ich považovať za splácanie pôžičky. Do stavu dôkaznej núdze sa žalovaný dostal sám a odovzdanie peňazí v hotovosti žalobkyni nepreukázal, resp. nie je preukázané, že išlo o splátky pôžičky. Z dôvodu nepreukázania ani len čiastočného splnenia dlhu súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Tento záver súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za nedostatočne odôvodnený a zatiaľ za predčasný.

25. Žalovaný už v odpore proti platobnému rozkazu popieral skutkové tvrdenia žalobkyne o tom, že poskytnutú pôžičku jej nevrátil, pričom uvádzal, že počnúc dňom 09. 03. 2017 žalovaný zasielal žalobkyni prostredníctvom svojho zamestnávateľa, u ktorého pracoval v Holandsku (na lodi) časť svojej výplaty za účelom splácania predmetnej pôžičky, v prospech bankového účtu žalobkyne vedeného v X., a. s., č. účtu: C Zároveň uviedol, že jeho platby boli realizované z účtu jeho zamestnávateľa č. Y. BIC: RABONL2U, ktorý zasielal na účet žalobkyne mesačne minimálne sumu 700,- eur. Keďže výpisy z účtu zamestnávateľa sa mu nepodarilo zabezpečiť, požiadal, aby súd vyžiadal výpisy z účtu žalobkyne za obdobie 09. 03. 2017 do 10. 11. 2017. Žalobkyňa tieto skutkové tvrdenia žalovaného poprela a uviedla, že žalovaný jej posielal peniaze na účet z dôvodu plnenia si vyživovacej povinnosti otca a prispievania na náklady domácnosti. Uviedla, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 19. 05. 2016 sp. zn. 12P/26/2016 zaviazaný na platenie výživného v sume 500,- eur mesačne, všetky jeho platby boli plnením si vyživovacej povinnosti a súviseli s vedením spoločnej domácnosti. Na pojednávaní žalobkyňa uviedla, že pokiaľ ide o peniaze, ktoré jej žalovaný posielal na účet v rokoch 2016 a 2017, boli to alimenty, o ktorých povedal, že ich zabudol platiť a v žiadnom prípade nešlo o splácanie pôžičky. V tom čase boli partnermi, mali dieťa a celkovo jej z lode poslal sumu 5 665,- eur a popri tom sumu 3 000,- eur. Keď tieto alimenty doplatil, spísali si doklad, ktorý súdu predložila. Z tohto čestného vyhlásenia vyplýva, že žalovaný jej do 09/2017 nedlží na alimentoch. Toto čestné prehlásenie podpísala dňa 8. novembra 2017 na Mestskom úrade Nové Zámky. Žalovaný na pojednávaní zotrval na svojich skutkových tvrdeniach a uvádzal, že peniaze žalobkyni vrátil, posielal jej ich na účet, môže to byť suma 5 600,-eur a dával jej ich aj do ruky, to mohlo byť asi 10 000,- eur. Uviedol tiež, že si nespomína, v akých sumách platil výživné, ale platil ho aj v hotovosti. Následne žalovaný súdu predložil výpisy z jeho účtu o platbách výživného na mal. X. P. za obdobie od 27. 03. 2017 do 5. júna 2020. Z tohto výpisu vyplýva, že v tomto období bolo výživné platené na účet žalovanej (vyplýva to spárovaním platieb z 13. 03. 2017 a 17. 10. 2017) a to v sumách 500,- eur alebo 1 000,-eur, len jedna bola poukázaná v sume 200,- eur (dňa 21. 06. 2018), pričom len u platby z 27. 03. 2017 bolo v poznámke uvedené X. P., u všetkých ostatných platieb bolo v poznámke uvedené X. P. - výživné. Celkovo je na výpise za toto obdobie 21 transakcií, v celkovej sume 13 700,- eur, z toho za rok 2017 dve platby, a to dňa 27. 03. 2017 a 16. 10. 2017, obe v sume 1 000,-eur. Z výpisu z účtu žalobkyne za obdobie od 09. 03. 2017 do 10. 11. 2017, teda za obdobie, o ktorom žalovaný tvrdil, že v tomto období splácal pôžičku z účtu zamestnávateľa bolo zistené, že dňa 13. 03. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y. B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U

(totožný ako uvádzal žalovaný) v sume 700,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Y.. Dňa 28. 03. 2017 prijala platbu z účtu žalovaného v sume 1 000,-eur, pričom pri platbe bola uvedená poznámka X. P.. Dňa 05. 04. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 700,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Y.. Dňa 28. 04. 2017 si žalobkyňa vložila na účet sumu 700,-eur. Dňa 04. 05. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 700,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Y.. Dňa 31. 05. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 700,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Y.. Dňa 27. 06. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 700,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Y.. Dňa 25. 07. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 700,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Y.. Dňa 10. 08. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 350,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose N. Z.. Dňa 23. 08. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 350,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose B. P. a ešte platbu v sume 120,-eur, kde bolo uvedené Matrose B. P.. Dňa 18. 09. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 120,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose K. C.. Dňa 03. 10. 2017 prijala žalobkyňa platbu z účtu Y B. XXXXXXXXXXXX, BIC: RABONL2U v sume 525,- eur a ako poznámka platiteľa bolo uvedené Matrose K. C.. Z uvedeného je teda zrejmé, že pri platbách, ktoré žalovaný na účet žalobkyne platil z jeho účtu a mali byť platbami na výživné žalovaný uvádzal: „X. P. - výživné“, len u jednej platby uviedol: „X. P.“ a boli vo výške 500,-eur alebo 1 000,-eur, len raz vo výške 200,- eur. Na rozdiel od týchto platieb, platby z účtu jeho zamestnávateľa takto označované neboli a boli aj v inej výške, 6 x 700,- eur, 2 x 350,- eur, 2 x 120,- eur a raz 525,- eur. Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 2. decembra 2019 č. k. 12P/26/2016-29 vyplýva, že ním bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej sa otec (žalovaný) zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 500,- eur mesačne, počnúc od 01. 05. 2016 s tým, že zaostalosť mu vznikla len za máj 2016 v sume 500,- eur, ktorú mal otec zaplatiť do 31. 05. 2016.

26. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že pre záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti žaloby žalobkyne v plnom rozsahu, vzhľadom k opačným skutkovým tvrdeniam strán sporu, nemal súd prvej inštancie dostatok skutkových tvrdení, o ktoré mal a mohol podľa § 150 ods. 2 CSP strany požiadať, pretože sú pre posúdenie veci podstatné a rozhodujúce. Odvolací súd pritom poukazuje na to, že pokiaľ žalobkyňa v konaní tvrdila, že všetky platby žalovaného sú platbami na výživné a na vedenie domácnosti, je potrebné uviesť, že za obdobie od 27. 03. 2017 do 16. 10. 2017 prišli na účet žalobkyne platby v sume 5 665,- eur z účtu zamestnávateľa žalovaného, a to bez zohľadnenia dvoch platieb po 1 000,-eur, pri ktorých je poznámka X. P., teda sú platbami na výživné, čo korešponduje aj z výpisom z účtu žalovaného, ktorým preukazoval platby na výživné. Okrem toho sa súd nevyporiadal s tým, že pokiaľ bola v roku 2017 na materskej dovolenke, pričom poberala zo Sociálnej poisťovne nemocenské dávky, čo vyplýva z výpisu z jej účtu, z akých peňazí vložila na svoj účet dňa 28. 04. 2017 vklad vo výške 700,- eur (o aké peniaze išlo), keď tento vklad je práve v sume, v akej posielal zamestnávateľ žalobcu na účet žalobkyne peniaze a žalovaný tvrdí, že jej peniaze dával aj v hotovosti. Dotazom na žalovaného je potrebné zistiť, kto určoval sumu, ktorú jeho zamestnávateľ posielal žalobkyňi, keďže tieto platby sú v rôznych sumách, aj keď zväčšia v sume 700,- eur. Na ozrejmenie platieb žalovaného súd mohol dotazom na žalovaného tiež zistiť, kto sú N. Y., N. Z. a K. C., uvedení v týchto platbách. Dotazom na žalobkyňu je potrebné zistiť, že pokiaľ je v čestnom vyhlásení uvedené, že do 09/2017 jej žalovaný nedlží na alimentoch, či je to stav k 01. 2017 alebo k 30. 09. 2017, a keďže toto potvrdenie bolo podpísané až 8. novembra 2017, či k tomuto dátumu zahrnula už aj platbu na výživné zo dňa 16. 10. 2017. Už len platby zaslané na účet žalobkyne predstavujú sumu 5 664,- eur, čo spolu so sumou 3 000,- eur, ktorú žalobkyňa vo svojej výpovedi uznala, predstavuje sumu vyššiu, ako mal žalovaný zaplatiť na výživné za toto obdobie. Je potrebné dotazom na obe strany zistiť, dokedy žili v spoločnej domácnosti, pokiaľ žalovaný pracoval na lodi, ako často chodil domov a ako sa obaja podieľali na chode domácnosti. Všetky tieto skutkové okolnosti môžu napomôcť tomu, aby sa zistili skutkové okolnosti danej veci, potrebné pre rozhodnutie, a aby súd vedel posúdiť platby žalovaného na účet žalobkyne, aj keď v nich nebolo uvedené, o aké platby ide, teda, aby vedel správne vyhodnotiť to, či sa ohľadom týchto platieb prikloní k tvrdeniu žalobkyne, že išlo o platby na výživné, alebo k tvrdeniu žalovaného, že išlo o platby na pôžičku. Záver súdu, ku ktorému dospeje, je tiež potrebné náležite odôvodniť tak, aby bolo jeho rozhodnutie preskúmateľné. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd záver súdu prvej inštancie za predčasný, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391

ods. 1 CSP). Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V prípade, ak po doplnení skutkových okolností oboma stranami dospeje súd prvej inštancie o dôvodnosti žaloby v celku alebo v časti, vyporiada sa aj s návrhom žalovaného o umožnenie mu priznanú sumu splácať v splátkach, pretože napriek tomu, že žalovaný žiadal povoliť splátky, súd jeho návrhu nevyhovel a v napadnutom rozsudku sa s dôvodmi, prečo tak urobil, nevyporiadal. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).